

РІЧНИЙ ЗВІТ

за період

2022-2024



ЗМІСТ

Вступ.....	1
Історія створення та діяльність Центру	2
Місія та цінності	2
Організаційна структура	3
Основні проєкти виконані за звітний період	4
Наші донори та замовники.....	17
Партнерство та мережування.....	18
Комунікація.....	20
Підвищення потенціалу	23
Фінансові показники	25

Вступ

Мабуть, не буде перебільшенням сказати, що 24 лютого 2022 року стало для більшості українських громадян та організацій переломним моментом, після якого життя розділилося на «до» та «після». Наша організація та її співробітники/ці не стали винятком. Однак, досить швидко стало зрозуміло, що попри все, життя продовжується і діяльність нашої організації також. Адже з'явилися нові суспільні проблеми та виклики, які потребували свого наукового осмислення, тож виявилось, що соціологія все одно «на часі». Над першим дослідженням, реалізацію якого наша команда розпочала у період війни, ми почали працювати навесні 2022 року, невдовзі після звільнення Київщини. Незабаром після початку першого проєкту, стартував другий, третій і так далі.



У нашій дослідницькій роботі з'явилися нові теми, ми почали більш активно досліджувати деякі соціальні групи, з якими ми не працювали (або працювали обмежено) до початку повномасштабної війни, наприклад, ветерани/ки або ВПО. Паралельно з цим, продовжувалася робота у тих дослідницьких сферах, якими наш Центр займався і до війни, хоча зазвичай і з дещо іншими акцентами. Ми продовжували співпрацю із тими замовниками, донорами та партнерами, з яким працювали раніше, а також налагоджували взаємодію з новими, оновлювали та розширювали нашу мережу регіональних супервайзерів та інтерв'юєрів, навчалися та розвивали потенціал нашого Центру і нашої команди, шукали і знаходили нові організаційні та технічні рішення, щоб продовжувати ефективно працювати в умовах повітряних тривог, блекаутів та інших викликів.

Звісно, не все відбувалося так, як нам хотілося б. Були і програні конкурси, і люди, яких ми «втратили» через мобілізацію або виїзд за кордон, і можливості (наприклад, участь у цікавих конкурсах), від яких нам доводилося відмовлятися, щоб у наявних умовах належним чином реалізувати поточні проєкти. Та попри це, нам є чим пишатися. Тож в даному документі висвітлені ключові напрямки/сфери діяльності ГО «Аналітичний центр «Соціоконсалтинг», починаючи від моменту початку повномасштабної війни до сьогодні, а саме протягом 2022-2024 рр. Зокрема йдеться як про найважливіші напрямки нашої дослідницької роботи, так і про інші важливі аспекти діяльності організації, включаючи мережування та розвиток партнерства, підвищення потенціалу, комунікаційну складову тощо.

**Директорка АЦ «Соціоконсалтинг»,
канд. екон. наук
Ірина Демченко**

Історія створення та діяльність Центру

ГО „Аналітичний центр „Соціоконсалтинг” (Центр) створено у 2002 р. науковцями у сфері вивчення громадської думки та інших видів соціологічних досліджень.

З першого року заснування по теперішній час Центр робить чималий внесок у аналіз актуальних проблем соціальної політики, громадського здоров'я, гендерної рівності, розвитку адміністративних послуг тощо.

Важливою складовою роботи Центру є розробка та апробація сучасних наукових методик, які спираються на соціологічні методи, їх презентація перед зацікавленими особами, передусім лідерами громадського сектору та представниками місцевої влади, а також навчання щодо їх практичного застосування. Тісно з цим пов'язана наша діяльність щодо моніторингу та оцінки соціальних і медико-соціальних проєктів/програм.

Співробітники Центру неодноразово брали участь у підготовці національних звітів з виконання рішень Декларації про відданість справі боротьби з ВІЛ/СНІДом (UNGASS), зокрема у підготовці та інтерпретації показників МіО, за збір яких відповідала Державна пенітенціарна служба України. Маємо досвід роботи у національній групі МіО з протидії епідемії ВІЛ/СНІД при МОЗ України, участі у розробки системи національних і регіональних показників МіО. Маємо успішний досвід надання експертної допомоги представникам місцевої влади. Результати наших досліджень були направлені органам державного управління, зокрема Мінекономіки України, Державний центр зайнятості України, Мінреінтеграції України тощо.

Починаючи з 2022 року, Центр значно розширив тематику своєї дослідницької діяльності і почав більш активно вивчати такі соціальні групи, з якими не працював (або працював обмежено) до початку повномасштабної війни, наприклад, ветерани/ки, ВПО, люди з інвалідністю тощо.

Центр є колективним членом Соціологічної асоціації України (САУ) і у своїй діяльності ґрунтується на вимогах САУ та міжнародної наукової спільноти (ESOMAR) щодо проведення соціологічних і маркетингових досліджень. Під час збору, зберігання та аналізу даних опитувань забезпечується дотримання етичних стандартів і захист прав учасників дослідження на добровільність, анонімність та конфіденційність.

Місія та цінності

Місія Центру – об'єктивні висновки на основі надійних даних задля розвитку громадянського суспільства та покращення життя людей.

Наші цінності:

- ❖ **Професійність** - високі стандарти аналітики завдяки дотриманню вимог наукової методології досліджень, насамперед об'єктивності, емпіричної доведеності та доброчесності.

- ❖ **Дотримання етичних норм і повага до прав людини** – жодна дослідницька мета не повинна зашкодити будь-якій людині, залученій до дослідження, неухильно дотримуємось етичних стандартів у процесі збору даних.
- ❖ **Незалежність** - відсутність зовнішніх впливів на аналітичну діяльність Центру, передусім політичних сил чи окремих політиків, незаангажованість у політичні технології та об'єктивність в аналізі будь-яких подій в Україні та світі.
- ❖ **Креативність** – у своїх дослідженнях ми маємо виходити за шаблонні уявлення про досліджувану проблематику, дивитися на питання з різних, подекуди неочікуваних та незвичних, перспектив, для того, щоб наші аналітичні звіти справді були інноваційними і сприяли інтелектуальному розвитку професійного аналітичного середовища і суспільства у цілому.
- ❖ **Висока якість емпіричних даних** – постійно навчати, підтримувати національну мережу інтерв'юерів і власну службу контролю якості.

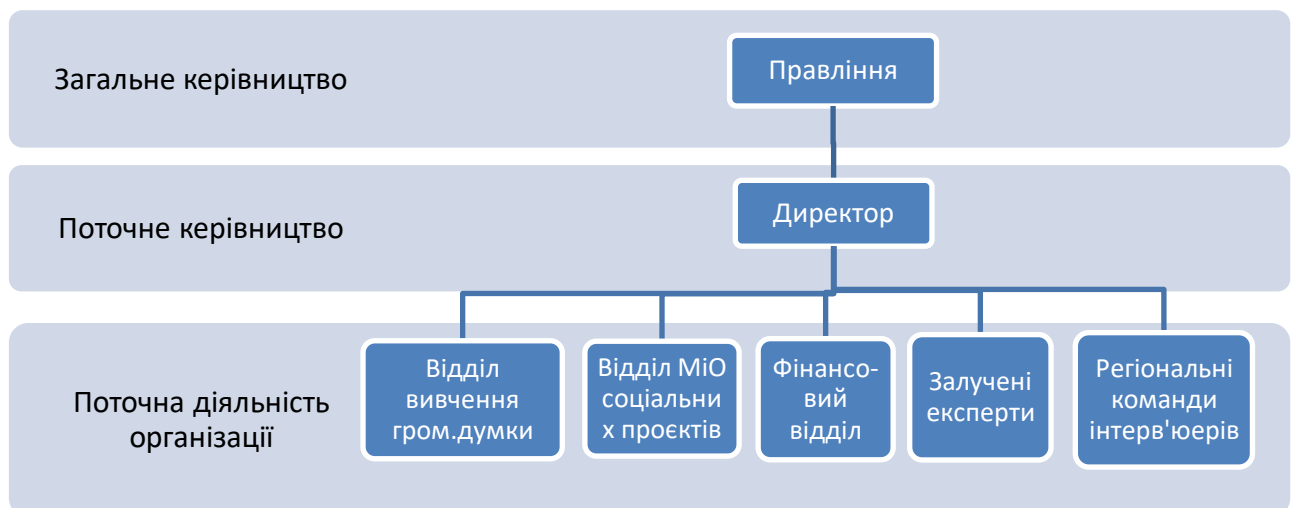
Організаційна структура

Вищим органом ГО „Аналітичний центр „Соціоконсалтинг” є загальні збори членів. Вони проводяться один раз на рік.

На період між загальними зборами діяльністю Центру керує правління. До його складу входять директор Центру та члени Правління, склад якого визначається загальними зборами. Термін повноваження Правління – 2 роки. Історично склалося, що до Правління входять 3 особи, які користуються авторитетом у членів Центру, добре обізнані з його діяльністю та мають чималий особистий досвід у сфері наукових досліджень. Правління зазвичай проводить свої засідання один раз у квартал. Вони скликаються за рішенням директору Центру або його членів.

Директор Центру обирається та відкликається загальними зборами Центру. Директор Центру обирається загальними зборами строком на два роки .

ОРГАНОГРАМА АЦ «СОЦІОКОНСАЛТИНГ»



Основні проєкти виконані за звітний період

Соціальна інтеграція ВПО



Точна статистика щодо кількості ВПО в Україні відсутня, а наявні оцінки (міжнародних організацій, Мінреінтеграції тощо) суттєво відрізняються. Попри ці розбіжності, можна констатувати, що йдеться про кілька мільйонів людей, які були змушені покинути свої домівки, часто – з одним рюкзаком у руках, у пошуках більш безпечного місця проживання. Соціальна інтеграція ВПО – це, з одного боку, про забезпечення їх доступу до необхідних послуг та можливостей вибудувати своє життя заново на новому місці проживання, а з іншого – про значний потенціал для економічного та соціального розвитку приймаючих громад. Адже більшість ВПО готові застосовувати свої знання, вміння та навички на благо громади, яка стала новим домом для них та їхніх дітей.

Тематиці соціальної інтеграції ВПО були присвячені 3 наших проєкти.

«Моніторинг соціальної інтеграції ВПО у приймаючі громади: розробка методики, її апробація та імплементація», що був реалізований за грантової підтримки Фонду Східна Європа у 2023 році.

Проєкт мав на меті розробку універсального методологічно обґрунтованого інструменту для збору даних, який охоплював би всі ключові аспекти соціальної інтеграції ВПО та давав змогу збирати інформацію для формування місцевих і національних політик у цій сфері, орієнтованих на довгострокову перспективу. Він став відповіддю на ситуацію, що склалася на той момент, а саме: попри значну кількість досліджень відповідної тематики, більшість із них були досить фрагментарними і здебільшого мали на меті оцінку нагальних гуманітарних потреб для забезпечення екстреного реагування.

Крім безпосередньо розробки методики оцінки соціальної інтеграції ВПО, проєкт включав її апробацію шляхом проведення національного опитування ВПО та промоцію її подальшого застосування серед стейкхолдерів. Більш детально про проєкт можна почитати [тут](#).



«Дієвість політики підтримки економічної активності внутрішньо переміщених жінок як складової раннього відновлення України». Дослідження проведене за грантової підтримки ICAP Єднання у 2024 році. Воно присвячено важливій складовій соціальної інтеграції ВПО – зайнятості, а саме зайнятості жінок-ВПО. Остання розглядалася як одна із необхідних передумов виживання та забезпечення економічного добробуту родин ВПО, покращення психоемоційного стану жінок та їхнього повноцінного включення в життя громади. Дослідження мало на меті проаналізувати виклики реалізації економічної активності жінок-ВПО, а також дієвість заходів на підтримку такої активності, які впроваджуються органами влади і неурядовими організаціями, розробити пропозиції щодо їх вдосконалення. Більш детально про це дослідження можна почитати [тут](#).

Аналіз даних та підготовка аналітичного огляду за результатами **«Оцінки потреб внутрішньо переміщених осіб 2024 року у Київській області»** проведено спільно з Радою ВПО Київської області на запит Департаменту соціального захисту населення Київської обласної військової адміністрації. З 2024 року усі місцеві адміністрації мають проводити таку оцінку на виконання наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо проведення оцінювання потреб внутрішньо переміщених осіб на місцевому рівні громади» №288 від 13.09.2024 р.

У підготованому аналітичному огляді були відображені висновки щодо забезпечення базових потреб ВПО, їх доступу до ключових послуг, взаємовідносин із місцевими мешканцями та участі у житті громади, оцінки діяльності місцевої влади щодо соціальної інтеграції ВПО та найбільш гострих потреб у підтримці.



Трансформація ринку праці в умовах війни та економічна активність жінок



Одним із економічних наслідків повномасштабної війни, яка триває вже третій рік, є гострий дефіцит робочої сили, як кваліфікованої, так і некваліфікованої. Він обумовлений:

- 1) багаторічними негативними демографічними тенденціями: висока смертність населення, скорочення народжуваності і міграційний відтік, що призвело до збільшення у структурі населення питомої ваги старших вікових груп, зростання тиску на пенсійну систему, медичну систему та систему соціальної підтримки;
- 2) наслідками повномасштабного вторгнення РФ, включаючи значні втрати через загибель і поранення військовослужбовців та цивільного населення, подальше зниження народжуваності, внутрішню та зовнішню міграцію, мобілізацію чоловіків.

У такій ситуації послаблення кадрового голоду неможливе без більш активного залучення на ринок праці соціальних груп, чия участь у ньому раніше була обмеженою. Зокрема йдеться про жінок, адже рівень залучення до оплачуваної зайнятості українських жінок традиційно є нижчим, порівняно із більшістю європейських країн. Вивченню перешкод для зайнятості або повернення до роботи різних категорій жінок та аналізу шляхів для розширення економічних можливостей жінок під час війни та повоєнного відновлення в Україні були присвячені 2 наших дослідницьких проєкти.

«Трансформація ринку праці в Україні: розширення економічних можливостей жінок під час війни та повоєнного відновлення», що було проведене на замовлення Helvetas Ukraine у 2024 році.

Жінки в Україні традиційно виконують більшість неоплачуваної домашньої праці, а також значну частину обов'язків із догляду та виховання дітей (онуків), догляду за людьми похилого віку та іншими членами родини, які його потребують внаслідок поранення, захворювання або інвалідності. Досить часто це стає причиною відмови від оплачуваної зайнятості або суттєво обмежує можливості для неї. Тож дане дослідження мало на меті аналіз перешкод і ризиків, з якими стикаються жінки, які намагаються поєднувати роботу з доглядовою працею, й головне – пошук реалістичних шляхів усунення зазначених перешкод, дієвих механізмів сприяння економічній активності таких жінок.

Зокрема в ході дослідження аналізувалися наступні цільові групи:



Жінки, які мають неповнолітніх дітей, зокрема дошкільнят, молодших школярів



Жінки, які доглядають маломобільних родичів (батьків, чоловіків або дітей, які отримали поранення, контузії на фронті, та інших родичів з інвалідністю, хронічними хворобами)



•Жінки передпенсійного та пенсійного віку

«Дієвість політики підтримки економічної активності внутрішньо переміщених жінок як складової раннього відновлення України», що було проведене за грантової підтримки ICAP Єднання у 2024 році.



Дослідження мало на меті аналіз ситуації щодо зайнятості внутрішньо переміщених жінок, їх бачення ринку праці та досвіду участі в заходах, спрямованих на підтримку економічної активності, а також розробку практичних рекомендацій щодо вдосконалення політики підтримки економічної активності жінок-ВПО. Ефективна політика сприяння економічній активності внутрішньо переміщених жінок сприятиме зменшенню кадрового дефіциту та

економічному зростанню приймаючих громад, скороченню фінансових зобов'язань держави. Гідно оплачувана робота або власний прибутковий бізнес також сприятиме соціальній інтеграції жінок-ВПО, їх самореалізації та покращенню психоемоційного стану. Більш детально про це дослідження можна почитати [тут](#).

Моніторинг відповіді на епідемію ВІЛ і дотримання прав ключових груп, уразливих до ВІЛ-інфікування



Моніторинг відповіді на епідемію та дотримання прав ключових груп був одним із важливих напрямків діяльності нашого Центру ледь не від самого початку його існування. Продовжувалася ця діяльність і під час війни, щоправда, із новими акцентами.

Зокрема протягом 2023-2024 рр. у партнерстві з БО «100% життя» ми вп'яте реалізували дослідження за міжнародною методикою «Індекс стигми», яка дозволяє вивчити поширеність різних проявів стигми та дискримінації за ознакою ВІЛ-статусу у ключових сферах життя ЛЖВ, а за умови регулярного застосування – відстежити їх динаміку. Першу хвилю дослідження наша команда провела у 2010 році. Паралельно із цим дослідженням, яке мало назву «Індекс стигми ЛЖВ 2.0 в Україні», на замовлення ЮНЕЙДС в Україні ми вдруге провели дослідження «Індекс стигми ЛЖВ 2.0 у містах фаст-треку: Київ, Одеса, Дніпро, Кривий Ріг». Його перша хвиля відбулася у 2020 році та охоплювала 2 міста (Київ та Одеса), які прийняли стратегію фаст-треку на той момент. Ключовий висновок обох цих досліджень полягає в тому, що попри обґрунтовані побоювання, віна НЕ призвела до різкого погіршення ситуації в царині стигми і дискримінації ЛЖВ. Хоча позитивна динаміка, яка відстежувалася з року в рік також припинилася.

На самому початку війни, влітку 2022 року ми реалізували кілька досліджень на замовлення МБФ «Альянс громадського здоров'я», які мали на меті відстежити основні зміни у житті ключових груп населення та ЛЖВ, спричинені війною, та розробити рекомендації щодо адаптації діяльності ВІЛ-сервісних НУО до нових реалій.

Зокрема дослідження «Оперативна оцінка потреб в адаптації ВІЛ-послуг для ключових груп населення в умовах війни» та «Життя ЛЖВ в умовах воєнного стану» були дуже подібними за завданнями та методикою. Відрізнялися лише цільові групи: у першому йшлося про людей, що вживають наркотики ін'єкційно, секс-працівників/ць та чоловіків, які мають секс з чоловіками, а в другому – про ВІЛ-позитивних людей. Ці дослідження були спрямовані на аналіз змін у повсякденному житті представників/ць вказаних цільових груп, спричинених війною, з фокусом на наявні ризики, підтримку, зміну структури потреб, та розробку рекомендацій щодо трансформації діяльності ВІЛ-сервісних НУО, щоб вона краще відповідала потребам клієнтів, що змінилися. Більш детально ознайомитися із цими дослідженнями можна [тут](#) і [тут](#).

Операційне дослідження «Оральні тести на ВІЛ» мало на меті визначити ставлення цільових груп та надавачів послуг до оральних тестів на ВІЛ та можливі шляхи їх розповсюдження на базі НУО та медзакладів. Зокрема йшлося про переваги та недоліки застосування цього методу діагностики ВІЛ-інфекції, основні труднощі та способи їх подолання, а також мотивацію цільових груп і умови, які сприятимуть подальшій постановці на диспансерний облік у випадку позитивного результату. Більш детально про це дослідження можна прочитати [тут](#).

Розвиток демократії та електронного врядування



Ще до війни в Україні активно розвивалася цифровізація державних послуг (наприклад, «Дія»), відбувалося запровадження інструментів громадської участі (громадський бюджет, електронні петиції тощо) у форматі онлайн. Під час війни ці напрямки набули особливої актуальності.

Отримання державних послуг у онлайн форматі є не лише більш швидким та зручним для користувача, а й дозволяє мінімізувати безпекові ризики, менше залежати від тривог та відключень електроенергії, коли значна частина державних установ припиняють свою роботу. Зокрема «Дія» сповна довела свою життєздатність на початку війни, коли більшість мешканців кількох областей одночасно оформляли через неї державну допомогу та стала порятунком для багатьох людей, які опинилися далеко від дому без необхідних документів.

Електронні інструменти громадської участі є зручним способом комунікації та формування партнерських відносин між владою та громадянами, що особливо важливо в умовах війни за відстоювання демократичних цінностей. Також вони стають практично незамінними в умовах, коли значна частина традиційних форм громадської участі (наприклад, мирні демонстрації, зібрання та інші масові заходи) стали неможливими в умовах воєнного стану.

Першим дослідженням, реалізованим нашим центром у цій сфері стало **«Дослідження з питань впровадження інструментів електронної демократії через платформу Е-ДЕМ»**, реалізоване на замовлення Фонду Східна Європа у 2023 році. Воно мало на меті оцінити вплив використання інструментів електронної демократії через платформу Е-ДЕМ, включаючи місцеві петиції, громадський бюджет і консультації з громадськістю на розвиток громад-партнерів проєкту EGAP. У ході дослідження були проаналізовані особливості функціонування кожного із сервісів, визначені їх переваги/сильні сторони, а також проблеми та моменти, які потребують вдосконалення. Більш детально про це дослідження можна прочитати [тут](#).

Наступним проєктом у цій сфері та своєрідним продовженням/розширенням попереднього дослідження стала **«Оцінка цифрової інклюзії»**, що реалізується на даний момент (2024-2025 pp.) за підтримки Women in Digital Transformation (WinDT) та USAID, UK International Development, Eurasia Foundation. Основна мета дослідження полягає у виявленні прогалин та перешкод для уразливих груп населення у доступі до Інтернету, гаджетів та користуванні державними цифровими послугами, розробці рекомендацій для Уряду України та USAID щодо подальшого планування у цій сфері.

Ключові групи, які розглядаються як такі, що можуть стикатися із вищим ризиком цифрової нерівності, та які є фокусом даного дослідження, включають: жінок, населення невеличких містечок та сіл, мешканців громад, що постраждали внаслідок війни, людей з інвалідністю, ветеранів, ВПО та тих, хто виїхав за кордон, людей похилого віку, національні меншини тощо.

Безпека цивільного населення в умовах війни



Навіть у мирний час безпека є однією з базових потреб людини, що охоплює різні сфери її життя. Ще до початку війни важливим напрямком діяльності нашого Центру був науковий, методичний та консультативний супровід проведення досліджень за міжнародною методикою «безпечне місто/безпечна громада» (безпосередньо збором даних займалися ініціативні групи, які представляли досліджувані міста/громади). Після початку війни до теми безпеки суттєво підвищилася увага суспільства, тож цей напрямок діяльності активізувався.

Так, протягом 2023-2025 рр. нашою командою було доопрацьовано вказану методику таким чином, щоб вона враховувала компонент безпеки під час війни (зокрема доступність укриттів), та надано консультаційні послуги понад 60 ініціативним групам, які застосовували вказану методику на практиці у своїх громадах. Метою проведення аудитів безпеки у громадах стало виявлення слабких місць, прогалин у системі безпеки території та розробка рекомендацій щодо удосконалення заходів безпеки, забезпечення більш ефективного управління ризиками, підвищення рівня безпеки та комфорту для мешканців/ок та відвідувачів/ок відповідних громад.

Ця діяльність проводилася у співпраці з МБФ «Українська фундація громадського здоров'я» в рамках проєкту «Жінки. Мир. Безпека: діємо разом», який реалізує Український Жіночий Фонд завдяки підтримці Уряду Великої Британії, наданої через Міністерство закордонних справ, у справах Співдружності націй та розвитку Сполученого Королівства.

Окремими компонентами в рамках даного проєкту стала розробка методик і проведення «Опитування щодо задоволення потреб у наданні безпекових послуг (укриття)» та «Опитування щодо задоволення потреб у наданні транспортних послуг».

«Опитування щодо задоволення потреб у наданні безпекових послуг (укриття)».

В умовах воєнних дій в Україні, питання укриттів стає критично важливим для збереження життя і здоров'я людей. Громадські укриття мають відповідати сучасним вимогам безпеки та комфорту. Крім того, укриття мають бути доступними для всіх верств населення, включаючи людей з інвалідністю, літніх людей, жінок і дітей. Проте наявність та якість укриттів часто залишає бажати кращого.

Дане дослідження стало першою від початку повномасштабних воєнних дій в Україні спробою розробити та апробувати інструментарій для оцінки ситуації щодо укриттів з акцентом на такі складові, як: наявність, доступність, безпечність та комфорт перебування для різних груп населення, зокрема з урахуванням гендерної, соціальної та інклюзивної рівності. Результати дослідження стали підґрунтям для розробки конкретних рекомендацій щодо покращення існуючих укриттів та створення нових, які будуть безпечними, зручними та комфортними для всіх груп населення.

«Опитування щодо задоволення потреб у наданні транспортних послуг». Вітчизняна транспортна система стикалася з низкою викликів ще до початку війни, включаючи зношений рухомий склад, застарілу транспортну інфраструктуру, екологічні проблеми транспорту, його економічну неефективність тощо.

Повномасштабна війна в Україні створила нові виклики для транспортної системи.

Критичним завданням в умовах війни є забезпечення безпеки перевезень. Адже транспортні маршрути, в тому числі ті, що використовуються для евакуації населення та перевезення гуманітарних вантажів, часто піддаються обстрілам. Тому в багатьох регіонах України і без того застаріла транспортна інфраструктура була пошкоджена внаслідок воєнних дій. Негативний вплив на роботу громадського транспорту (зокрема залізничного та міського електротранспорту) мають обстріли енергетичної інфраструктури та спричинені ними блекауту. Це створює додаткові ризики для безпеки пасажирів.

Дане дослідження було орієнтоване на оцінку задоволеності респондентів/ок послугами різних видів громадського транспорту: міського, приміського та міжміського (в т.ч. автобусного та залізничного), виявлення пріоритетних напрямів для державних інвестицій та інфраструктурних проєктів, спрямованих на забезпечення стабільної, ефективної та безпечної транспортної системи, яка відповідатиме сучасним викликам, що постали в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови.

Фізичне і ментальне здоров'я населення в умовах війни



Війна росії проти України спричинила низку потрясінь у різних сферах суспільного життя, зруйнувала усталений порядок життя мільйонів людей. Величезна кількість наших співгромадян втратили рідних, житло, майно, роботу, були змушені залишити свої домівки, зазнали інших психотравмуючих подій.

Люди, які залишилися на території України, навіть на умовно безпечних територіях, стикаються із низкою викликів у сфері безпеки та задоволення базових потреб. Через регулярні ворожі обстріли страждає мирне населення, зазнає руйнувань інфраструктура життєзабезпечення. Іншими наслідками війни є погіршення доступу до послуг (медичних, психологічних тощо), хронічний стрес, у якому живе більшість людей в Україні, руйнування усталеного життєвого устрою. Не буде перебільшенням зазначити, що після початку війни життя більшості громадян України невідворотно змінилося.

Зазначені обставини безумовно позначились на усіх складових громадського здоров'я. Тож важливим напрямком досліджень нашого Центру стало вивчення впливу війни на стан фізичного та психологічного здоров'я населення та окремих груп, які стикаються із додатковими, крім війни, викликами у царині здоров'я.

Групи, які ми досліджували:



Медичні працівники



Підлітки



• Жінки

Медпрацівники. Професія медпрацівника за своєю природою пов'язана із підвищеною відповідальністю, постійним стресом та значним ризиком емоційного вигорання. Однак у випадку українських медпрацівників до цього, крім війни, додаються також незадовільні умови праці: низька оплата, високий рівень трудового навантаження через брак персоналу та величезну кількість паперової роботи, не доведена до кінця медична реформа, яка не виправдала сподівання медпрацівників на покращення умов роботи.

Стан ментального здоров'я медпрацівників ми вивчали в ході проєкту «Ментальне здоров'я лікарів і медичних сестер, які надають послуги первинної медико-санітарної допомоги в умовах війни в Україні». Дослідження проведене на замовлення МБФ «Українська фундація громадського здоров'я» у 2024 році у співпраці із експерткою Нью-Йоркського університету.

Підлітки. Підлітковий вік є надзвичайно важливим і водночас досить складним періодом в житті людини. Перехід від дитинства до дорослості та пов'язана з цим трансформація переконань, моделей поведінки, сприйняття оточуючого світу і себе в ньому, яку проживають підлітки, є для них величезним потрясінням і потребує чималих внутрішніх ресурсів від самого підлітка, чуйного ставлення з боку близького соціального оточення і, досить часто – допомоги спеціалістів (психологів чи психотерапевтів). Проте під час війни кожен із цих компонентів є проблемним. Самі підлітки стикаються із низкою додаткових труднощів у вигляді постійних тривог, онлайн навчання або уроків у бомбосховищах, розлуки з друзями, переїзду і втрати звичного середовища існування. Батьки та інші дорослі, заклопотані забезпеченням фізичного виживання, не завжди мають час і внутрішні ресурси, щоб розбиратися із тим, що вони вважають примхами дитини. А знайти кваліфікованого дитячого психолога навіть до війни було непросто. Дослідженню цих проблем було присвячене наше дослідження «Оцінка доступу підлітків до послуг зі збереження здоров'я в умовах воєнного стану в Україні», що було проведене на замовлення МБФ «Українська фундація громадського здоров'я» у 2022-2023 рр. Більш детально про це дослідження можна почитати [тут](#).

Жінки. В умовах війни та її наслідків (від погіршення економічної ситуації до блекаутів) жінки стикаються із низкою додаткових труднощів, зокрема з огляду на їхню економічну вразливість, психоемоційні особливості, більш активне залучення до обов'язків по догляду за дітьми та непрацездатними членами родини, і до забезпечення побуту загалом. Зміна місця проживання та/або руйнування усталеного життєвого устрою, життя в ситуації постійного стресу, економічні негаразди, в тому числі погіршення харчування, погіршення доступу до медичної допомоги внаслідок війни накладаються на усталені в українському суспільстві стереотипи, з огляду на які жінки зазвичай задовольняють власні потреби за залишковим принципом. Все це негативно позначається на жіночому здоров'ї, зокрема репродуктивному. Питання доступності для жінок послуг у сфері сексуального та репродуктивного здоров'я, профілактики анемії в умовах війни ми вивчали в рамках дослідження «Доступ жінок до послуг із сексуального та репродуктивного здоров'я, попередження анемії в умовах воєнного стану на прикладі м. Полтава». Воно реалізоване нами у 2022 році у співпраці з БО «Благодійний фонд допомоги хворим імені Святого цілителя Пантелеймона» за фінансової підтримки UNICEF. Більш детально про це дослідження можна почитати [тут](#).

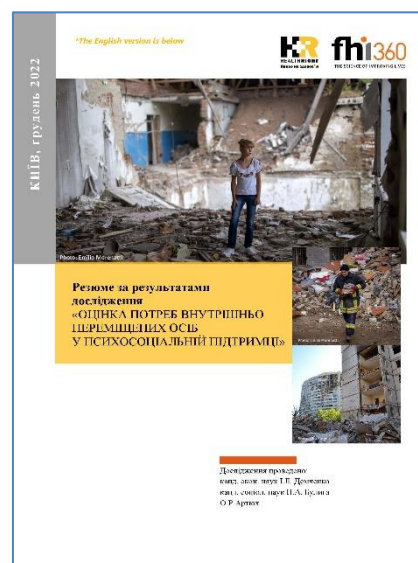
Забезпечення гендерної рівності та протидія ГЗН



Забезпечення гендерної рівності та протидія ГЗН було важливим напрямком діяльності АЦ «Соціоконсалтинг» ще до війни. Ми регулярно проводили дослідження (кількісні/якісні, з різними тематичними акцентами тощо) з відповідної проблематики. Після початку війни тематика протидії ГЗН не втратила своєї актуальності, а навпаки стала ще більш важливою з огляду на зростання поширеності насильства внаслідок погіршення економічного та психоемоційного стану населення, погіршення доступу до сервісів тощо. Додалися нові тематичні акценти та нові цільові групи, зокрема жінки, які постраждали від сексуального насильства, пов'язаного із конфліктом.

Влітку-восени 2022 року на замовлення представництва МБО «HealthRight International» нашим Центром була проведена **«Оцінка потреб щодо психосоціальної підтримки ВПО, постраждалих від гендерно зумовленого/сексуального насильства»**. Вона стала початковим етапом проєкту, що мав на меті запровадження інтегрованого підходу в наданні медичної та психосоціальної допомоги постраждалим від гендерно-зумовленого насильства (в тому числі постраждалим внаслідок воєнних дій на окупованих/деокупованих територіях) шляхом створення при центрах первинної медико-санітарної допомоги або поліклініках центрів/відділень комплексного реагування.

Унікальність цього дослідження полягає в тому, що фактично під спільною назвою було об'єднано 8 досліджень, проведених за подібною методологією на рівні кожного із 8 цільових регіонів проєкту, включаючи Дніпропетровську, Запорізьку, Миколаївську, Одеську, Харківську, Херсонську, Донецьку та Луганську області. Для кожного регіону адаптувалася дослідницька методика, проводився збір та аналіз даних, готувався аналітичний звіт та розроблялися рекомендації щодо особливостей діяльності майбутнього центру/центрів саме у цьому регіоні.



Ключові фокуси дослідження включали: аналіз регіонального контексту, оцінку найбільш актуальних проблем та потреб ВПО (наприклад, забезпечення житлом, матеріальне становище, оформлення документів та соціальних виплат, доступ до медичної та юридичної допомоги, взаємовідносини із місцевими мешканцями тощо), а також аналіз психологічного стану ВПО, наявної потреби у послугах з підтримки психічного здоров'я та доступності вказаних послуг, аналіз потреби у та доступу до послуг із подолання наслідків насильства на рівні громади. Більш детально про дослідження можна прочитати [тут](#).

Інші проєкти гендерної проблематики, реалізовані нашим Центром включали:

- Оцінку впливу проєкту «Покращення прихильності ВІЛ-позитивних жінок і жінок із груп ризику до лікування ВІЛ шляхом комплексної екстреної підтримки та догляду під час гуманітарної кризи в Україні», що було проведене у 2023 році на замовлення МБФ «Українська фундація громадського здоров'я» та являє собою фінальну оцінку однойменного проєкту.
- Дослідження «Трансформація ринку праці в Україні: розширення економічних можливостей жінок під час війни та повоєнного відновлення», що було проведене на замовлення Helvetas Ukraine у 2024 році та було присвячене розширенню економічних можливостей жінок, забезпеченню гендерної рівності на ринку праці.

Моніторинг відбудови

Війна принесла чимало бід. Окрім загибелі та травмування людей чимало регіонів зазнали суттєвих руйнувань. Зокрема у громадах Київській області, які були під окупацією перші два місяці війни, чимало соціальних і адміністративних об'єктів було повністю або частково зруйновано. Майже одразу після звільнення до Бучанській, Гостомельській, Бородянській та інших постраждалих громад стали звертатися міжнародні організації, інші спонсори, пропонуючи свою допомогу у відновленні різних соціальних об'єктів.

Аби проекти відбудови реалізовувалися успішно, потрібна взаємодія різних сторін громадськості, влади, замовників, донорів, членів громади, довіра всіх сторін процесу, врахування викликів, функціоналу об'єктів та потреб ключових замовників, якими є члени громади. Важливо показати інвесторам, донорам, що відбудова є нагальним питанням для України. Тому, коли до нашого Центру звернулася ГО «Жінки в Україні» із пропозицією спільної реалізації проектів громадського контролю за якістю та прозорістю процесу відбудови та відновлення закладів освіти в Бучанській, Гостомельській, Бородянській громадах Київської області, ми із задоволенням прийняли цю пропозицію.

Внеском представників АЦ «Соціоконсалтинг» у реалізацію цих проектів стала розробка методології та інструменту громадського моніторингу відбудови та відновлення освітніх закладів, апробація цього інструменту, участь в аналізі емпіричних даних та інших проектних заходах. Розроблений інструмент спирається на методичні матеріали, надані Донором та ініціатором цих проектів – ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій». Цей інструмент включає низку опитувальників (гайди інтерв'ю з керівником закладу освіти, керівником відділу

освіти, групового інтерв'ю з батьками дітей, які навчаються або планують навчатися у цих закладах, плану перегляду об'єктів щодо дотримання стандартів безбар'єрності та енергоефективності).

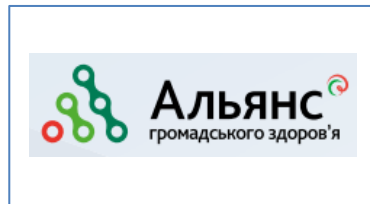
Протягом 2024 року нашою командою забезпечено моніторинг відбудови та відновлення понад 20 освітніх закладів Київської області. У наших планах – продовжувати спільно із ГО «Жінки в Україні» цю важливу діяльність.



Наші донори та замовники

Протягом звітного періоду ми продовжували працювати із донорами та замовниками, співпраця з якими розпочалася ще до початку війни. Зокрема ми виконували проекти на замовлення/за грантової підтримки міжнародних та вітчизняних організацій, включаючи UNAIDS, МБФ «Альянс громадського здоров'я», БО «100% життя», МБФ «Українська фундація громадського здоров'я», представництво МБО «HealthRight International», Фонд Східна Європа. Ми пишаємося багаторічною плідною співпрацею з ними та реалізованими завдяки цьому цікавими проектами.

Також ми налагодили співпрацю із новими донорами та замовниками з числа міжнародних організацій/проектів та вітчизняних НУО, включаючи Women in Digital Transformation (WinDT), Helvetas Swiss Intercooperation, в особі відокремленого підрозділу Хельветас Свісс Інтеркооперейшн в Україні, ICAP «Єднання», БО «Благодійний фонд допомоги хворим імені Святого цілителя Пантелеймона».



Партнерство та мережування

Співпраця з однодумцями із числа представників громадського сектору, експертного середовища, ОМС та органів державної влади завжди була неоціненним ресурсом у реалізації будь-якого, навіть найскладнішого проекту. В часи війни та спричинених нею викликів важливість партнерства ще більше зросла. Тож вагомим напрямком діяльності нашої організації, який наскрізною ниткою проходив через більшість проєктів, реалізованих протягом 2022-2024 рр., був розвиток та посилення партнерства із НУО та іншими стейкхолдерами.

Ми пишаємося продовженням співпраці із нашими **давніми та надійними партнерами**:

- Київським міським та Запорізьким міським центрами соціальних служб
- Структурними підрозділами з питань охорони здоров'я обласних та Київської міської військових адміністрацій, а також Департаментом охорони здоров'я Полтавської міської ради
- МБФ «Українська фундація громадського здоров'я»
- ВБО «Конвіктус. Україна»
- майже всіма регіональними відділеннями БО «100% життя» (раніше – ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ»);
- низкою ВІЛ-сервісних НУО з більшості регіонів України, включаючи Хмельницьку, Полтавську, Дніпропетровську, Запорізьку, Івано-Франківську, Рівненську, Волинську, Чернівецьку, Львівську, Одеську, Вінницьку, Миколаївську, Сумську області.

Також ми надзвичайно раді налагодженню співпраці з **новими партнерами**, включаючи наступні.

- ❖ Державні структури, органи місцевої влади та дорадчі органи при ОМС:
 - Державна служба зайнятості
 - Державна служба України у справах дітей
 - Департамент соціального захисту населення Київської обласної військової адміністрації
 - Київський обласний центр зайнятості
 - Рада з питань внутрішньо переміщених осіб при Київській обласній військовій адміністрації
- ❖ Міжнародні організації, зокрема Представництво МОМ в Україні.
- ❖ Організації громадянського суспільства:
 - Федерація роботодавців України
 - Національна Асамблея людей з інвалідністю України
 - Низка регіональних громадських організацій людей з інвалідністю (із Харківської, Черкаської, Сумської, Полтавської, Вінницької, Запорізької, Чернівецької, Миколаївської, Одеської, Кіровоградської, Івано-Франківської областей)

- ГО «Жіночий ветеранський рух»
- БО «Благодійний фонд допомоги хворим ім. Цілителя Пантелеймона»
- БФ «Голоси дітей», м. Івано-Франківськ
- ГО «Свої» (Запорізька область)
- БФ «Посмішка. ЮА» (Запорізька область)
- ГО «Вітри змін» (Одеська область)
- ГО «Чернігів Європейський» (Чернігівська область)
- ГО «Допомога та Надія» (Чернівецька область)
- Громадська спілка «Інститут місцевої демократії відкрите суспільство»
- ГО «SiLab Ukraine»
- БФ «Інші» (м. Львів)
- Жіночий підприємницький онлайн-хаб UWE_Hub (Ukrainian Women Entrepreneurs Hub)
- ГО «Жінки в Україні»

Як бачимо, перелік партнерів є досить широким і охоплює стейкхолдерів усіх можливих рівнів майже із усіх регіонів та різних тематичних сфер.

Формати співпраці також були різноманітними і включали:

- спільну участь у конкурсах та спільну реалізацію проєктів;
- організацію спільних заходів: навчальних, презентаційних, адвокаційних тощо;
- надання нами експертної та методичної підтримки партнерам у ході реалізації ними своїх проєктів;
- організацію нашим Центром заходів для підвищення організаційного потенціалу наших НУО-партнерів (консультацій, майстер-класів тощо);
- залучення представників партнерських організацій у якості експертів в ході реалізації нами своїх проєктів, які потребують експертизи у певних «вузьких» сферах;
- залучення клієнтів партнерських організацій до участі в наших дослідженнях релевантної тематики тощо.

Комунікація

Щоб зробити результати нашої дослідницької роботи більш видимими, проінформувати про них широке коло стейкхолдерів, включаючи представників органів державної влади, міжнародних організацій та вітчизняних НУО, експертного середовища тощо, протягом звітного періоду нашим Центром було здійснено низку комунікаційних заходів.

Основні результати п'ятої хвилі дослідження «Індекс стигми ЛЖВ 2.0 в Україні», що було реалізоване нами протягом 2023-2024 рр., були представлені на двох національних конференціях, а саме на підсумковій конференції проєкту Healthlink «HEALTHLINK: опора в хиткі часи», що відбулася 5 червня 2024 року та була організована ВБО «100% життя», та на національній конференції проєкту «REACH 95», що відбулася 21 червня 2024 року та була організована проєктом USAID «REACH 95: Доступність якісних послуг з ВІЛ у закладах охорони здоров'я України».



Для оприлюднення результатів проєкту «Дієвість політики підтримки економічної активності внутрішньо переміщених жінок як складової раннього відновлення України», реалізованого протягом 2023-2024 рр. за грантової підтримки ICAP «Єднання», нами була організована презентація. Вона відбулася 2 квітня 2024 року в національному інформагентстві «Укрінформ». До неї долучилися представники державних структур, міжнародних організацій та вітчизняних неурядових організацій, які працюють у царині підтримки економічної активності та допомоги ВПО, а саме: Міністерства економіки України, управлінь соціального захисту населення, центрів зайнятості, громадських рад ВПО, представництва міжнародної гуманітарної організації CARE International, ВБО «Конвіктус Україна», БФ «Право на захист» та ін.

А вже 3 квітня 2024 р. директорка АЦ «Соціоконсалтинг», канд. екон. наук Ірина Демченко була запрошена взяти участь у Нараді з питань працевлаштування та професійного навчання ВПО під головуванням Віце-прем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірини Верещук.

Основні пропозиції АЦ «Соціоконсалтинг», які в ході Наради були підтримані керівником Державного центру зайнятості Юлією Жовтяк, стосувались:

- покращення консультування незайнятих осіб із числа ВПО про існуючі можливості для навчання, перекваліфікації, самозайнятості та заснування власного бізнесу;
- створення окремої сторінки на сайті Державного центру зайнятості про чинні програми і заходи з підтримки економічної активності ВПО й зокрема жінок із числа ВПО, регулярного оновлення цієї інформації;
- відпрацювання механізму дієвої взаємодії між департаментами/ управліннями соціального розвитку та ветеранської політики, соціального захисту та центрами зайнятості на регіональному та місцевому рівнях у наданні послуг ВПО.

Ключові результати цього дослідження також представлені у однойменній брошурі, яка доступна [українською](#) та [англійською](#) мовами.

У рамках комунікаційного компоненту проєкту «Моніторинг соціальної інтеграції ВПО у приймаючі громади: розробка методики, її апробація та імплементація», що був реалізований у 2023 році за грантової підтримки Фонду Східна Європа, нами також була організована презентація та підготовлена публікація.



Презентація за результатами проєкту відбулася 30 січня 2024 року в національному інформантстві «Укрінформ». До неї долучилися представники державних структур, міжнародних організацій та вітчизняних неурядових організацій, які працюють у царині допомоги ВПО, а саме: Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, управлінь соціального захисту населення, громадських рад ВПО, УВКБ ООН, Фонду Східна Європа, Данської ради у справах біженців, Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» тощо.

У ході заходу обговорювалися особливості розробленої в рамках проєкту методики моніторингу соціальної інтеграції ВПО та можливості, які вона забезпечує для органів місцевого самоврядування, міжнародних організацій та інших стейкхолдерів, які зацікавлені у отриманні об'єктивної інформації щодо актуальних проблем ВПО. Також предметом обговорення стали ключові результати національного опитування 800 ВПО, проведеного в рамках проєкту із використанням цієї методики.

Публікація за результатами проєкту має назву «Моніторинг соціальної інтеграції ВПО: результати базового дослідження, інструмент і рекомендації щодо його застосування» та містить три основних розділи.

- У розділі I представлений розроблений нами інструмент (анкета для опитування ВПО).
- Розділ II містить рекомендації щодо практичного застосування цієї анкети для збору інформації з питань соціальної інтеграції ВПО. Ми ставили собі за мету, щоб у майбутньому наш інструмент могли використовувати не лише фахівці-соціологи, а й люди, які не мають соціологічного досвіду.
- Розділ III являє собою стислий виклад результатів дослідження, яке ми провели із застосуванням розробленої нами анкети. Ознайомлення із ним допоможе краще зрозуміти переваги, можливості та обмеження пропонованого інструменту.

Ознайомитися із брошурою можна [тут](#).

Завдяки співпраці з МБФ «Українська фундація громадського здоров'я» у рамках проекту «Жінки.Мир.Безпека: діємо разом» ми познайомились з представниками понад 40 територіальних громад й змогли поділитися з ними знаннями щодо проведення аудитів безпеки. Це відбувалось у різних форматах: офлайн тренінги, вебінари, наради, індивідуальні консультації. Ми надали чималу



методичну та технічну допомогу ініціативно-мотивованим групам цих громад з підготовки гідних аналітичних звітів і презентацій за результатами аудитів безпеки.

Також ми регулярно висвітлюємо результати нашої діяльності на нашому сайті, який у 2023 році був суттєво модернізований за дизайном та структурою. Ознайомитися із сайтом можна [тут](#)

Підвищення потенціалу

Підвищення потенціалу організації відбувалося у двох напрямках, включаючи вдосконалення матеріально-технічної бази та розвиток потенціалу співробітників.

Підвищення матеріально-технічної бази включало:

- закупку нових планшетів для проведення опитувань;
- оновлення програмного забезпечення на старих планшетах на більш сучасну версію;
- проведення інструктажів/тренінгів для інтерв'юерів щодо особливостей роботи з новими планшетами/новим програмним забезпеченням;
- початок використання нової програми для аналізу якісних даних (Taguette), з якою ми раніше не працювали;
- рішення для підвищення енергетичної незалежності ключових членів команди, що працюють дистанційно.

Підвищення потенціалу співробітників проходило за наступними напрямками.

1. Навчання членів команди (штатних працівників) з актуальних тем, пов'язаних із методикою проведення досліджень, іншими аспектами організаційного розвитку, а також питаннями, безпосередньо не пов'язаними з роботою, але важливими з огляду на загальну ситуацію в країні:

- тренінг за участю експертки з Нью-Йоркського університету щодо використання програми для аналізу якісних даних Taguette;
- онлайн-курс «Основи SMM для громадських організацій» на освітній онлайн-платформі «Зрозуміло!»;
- онлайн-курс «Посилення інформаційних кампаній для ГО» на освітній онлайн-платформі «Зрозуміло!»;
- онлайн-нетворкінг та обмін досвідом про роботу в соцмережах «Не конкуренти, а колеги», організований ICAP Єднання;
- онлайн-тренінг «Інформаційні кампанії: як запустити із використанням мінімальних ресурсів та що для цього потрібно?», організований Фондом Східна Європа;
- онлайн-тренінг «“Розпаковка”: Як невеликим ГО планувати й створювати контент для соцмереж», організований Фондом Східна Європа;
- онлайн-тренінг з питань безпеки в Інтернеті, організований МБФ «Українська фундація громадського здоров'я»;
- онлайн-курс із мінної безпеки на освітній онлайн-платформі «Зрозуміло!».

2. Відвідування/участь у конференціях, форумах, експертних дискусіях та інших заходах, на яких обговорювалися сучасні проблеми/тенденції у сфері соціальної політики, громадського здоров'я, соціальних досліджень тощо:

- щорічні форуми громадянського суспільства, що традиційно проводяться ICAP Єднання 5 грудня, у День волонтера, та навесні (2022, 2023 та 2024 рр., м. Київ);
- круглий стіл «Цифрова грамотність в епоху штучного інтелекту: що потрібно знати», що був ініційований Представником Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю в Запорізькій обласній державній адміністрації (28.11.2024 р., у форматі онлайн);
- конференція «Подолання розриву: дані, політика та програмування щодо мобільності та зайнятості», організована МОМ в Україні (14.11.2024, м. Київ);
- фінальна конференція проєкту «Фенікс: сильна Україна під час війни», організована Фондом Східна Європа (19-20 вересня 2024 р., м. Київ);
- національна конференція проєкту «REACH 95», що була організована проєктом USAID «REACH 95: Доступність якісних послуг з ВІЛ у закладах охорони здоров'я України» (21.06.2024, м. Київ);
- підсумкова конференція проєкту Healthlink «HEALTHLINK: опора в хиткі часи», організована ВБО «100% життя» (05.06.2024, м. Київ);
- експерта дискусія «Зміна демографічної ситуації в країні: прогнози і виклики для держави», організована Інститутом демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України за підтримки Міністерства соціальної політики та ICAP Єднання (2024 рік, у форматі онлайн);
- експертна дискусія «Здобуті уроки, виклики та найкращі практики аналізу інтерсекційних даних у контексті допомоги біженцям в Україні», організована Регіональною робочою групою з управління інформацією (IMWG) і Регіональною таск-форс групою з гендерних питань (RGTF) (2024 рік, у форматі онлайн);
- щомісячні засідання робочої групи «Гендерні аспекти у гуманітарній діяльності» (GiHA) .

3. Регулярна організація та проведення онлайн-тренінгів для регіональних супервайзерів та інтерв'юерів щодо сучасних методик проведення досліджень, особливостей взаємодії з тими чи іншими цільовими групами тощо.

Окремим компонентом підвищення потенціалу нашого Центру стало проходження зовнішньої незалежної **оцінки організаційної спроможності**. Така можливість була надана Фондом Східна Європа всім зацікавленим грантерам проєкту «Фенікс». За результатами оцінювання залученими експертами була розроблена «дорожня карта», яка містила рекомендації щодо можливих шляхів покращення тих сфер організаційного розвитку, які за результатами оцінювання мали потенціал до зростання. Частина з цих заходів були реалізовані (наприклад, розробка комунікаційного плану, посилення комунікаційної роботи загалом), частина – додані до стратегічного плану організації на 2023-2025 рр. й ми працюємо над їх реалізацією.

Фінансові показники

	2022 рік		2023 рік		2024 рік	
Залишок на 01 січня поточного року	1644119,90		288573,73		817164,85	
Надходження	32881,34		2367212,36		1373608,45	
Видатки	1388427,51		1838476,41		2114588,63	
у т.ч.	грн.	%	грн.	%	грн.	%
Програмна діяльність	1360658,00	98	1826465,04	99,35	2096500,63	99,14
Адміністративні витрати	27769,51	2	12011,37	0,65	18088,00	0,86



РІЧНИЙ ЗВІТ 2022-2024 рр.